

Tartalomjegyzék

I. kötet

I. rész. Mesterséges intelligencia

1. Bevezető	1
1.1. Mi az MI?	1
1.2. A mesterséges intelligencia alapjai	7
1.3. A mesterséges intelligencia története	20
1.4. A mesterséges intelligencia jelenlegi helyzete	32
1.5. A mesterséges intelligencia kockázatai és előnyei	36
Összefoglaló	40
Irodalmi és történelmi megjegyzések	41
2. Intelligens ágensek	43
2.1. Ágensek és környezetek	43
2.2. Jó viselkedés: a racionalitás koncepciója	46
2.3. A környezetek természete	49
2.4. Az intelligens ágensek felépítése	56
Összefoglaló	70
Irodalmi és történelmi megjegyzések	70

II. rész. Problémamegoldás

3. Problémamegoldás kereséssel	73
3.1. Problémamegoldó ágensek	73
3.2. Példaproblémák	77
3.3. Keresési algoritmusok	82
3.4. Neminformált keresési stratégiák	88
3.5. Informált (heurisztikus) keresési stratégiák	97
3.6. Heurisztikus függvények	113
Összefoglaló	121
Irodalmi és történelmi megjegyzések	123
4. Keresés bonyolult környezetekben	127
4.1. Lokális keresés és optimalizációs problémák	127
4.2. Lokális keresés folytonos terekben	138
4.3. Keresés nemdeterminisztikus cselekvésekkel	141
4.4. Keresés a részlegesen megfigyelhető környezetekben	145
4.5. Online kereső ágensek és ismeretlen környezetek	155
Összefoglaló	162
Irodalmi és történelmi megjegyzések	163

5. Keresés ellenséges környezetben és kétszemélyes játékok	169
5.1. Játékelmélet	169
5.2. Optimális döntések kétszemélyes játékokban	172
5.3. Heurisztikus alfa–béta fa keresés	180
5.4. Monte Carlo fa keresés	187
5.5. Sztochasztikus játékok	191
5.6. Részlegesen megfigyelhető játékok	195
5.7. Játékok keresési algoritmusainak korlátai	201
Összefoglaló	203
Irodalmi és történelmi megjegyzések	204
6. Kényszerkielégítési problémák	211
6.1. Kényszerkielégítési problémák definiálása	211
6.2. A kényszerek terjesztése: következtetés kényszerkielégítési problémákban	218
6.3. A visszalépéses keresés alkalmazása kényszerkielégítési problémákra	225
6.4. Lokális keresés kényszerkielégítési problémáknál	232
6.5. A problémák struktúrája	234
Összefoglaló	240
Irodalmi és történelmi megjegyzések	240

III. rész. Tudás, következtetés és tervezés

7. Logikai ágensek	245
7.1. A tudásbázisú ágens	246
7.2. A wumpus világ	248
7.3. A logika	252
7.4. Az ítéletkalkulus: egy nagyon egyszerű logika	256
7.5. Tételbizonyítás az ítéletkalkulusban	261
7.6. Hatékony ítéletkalkulusbeli modellellenőrzés	273
7.7. Ítéletlogikát alkalmazó ágensek	279
Összefoglaló	289
Irodalmi és történelmi megjegyzések	290
8. Elsőrendű logika	295
8.1. Még egyszer a reprezentációról	295
8.2. Az elsőrendű logika szintaxisa és szemantikája	301
8.3. Az elsőrendű logika használata	312
8.4. Tudásmérnökség elsőrendű logikában	319
Összefoglaló	325
Irodalmi és történelmi megjegyzések	326
9. Következtetés elsőrendű logikában	329
9.1. Ítéletlogikai kontra elsőrendű logikai következtetés	329
9.2. Egyesítés és az elsőrendű logikai következtetés	332

9.3. Előrefelé láncolás	337
9.4. Hátrafelé láncolás	345
9.5. Rezolúció	352
Összefoglaló	364
Irodalmi és történelmi megjegyzések	365
10. Tudásreprezentáció	371
10.1. Ontológiaszervezés	371
10.2. Kategóriák és objektumok	374
10.3. Események	381
10.4. Mentális objektumok és modális logika	385
10.5. Következtető rendszerek kategóriák számára	388
10.6. Következtetés alapértelmezett információval	393
Összefoglaló	398
Irodalmi és történelmi megjegyzések	399
11. Automatizált tervekészítés	407
11.1. A klasszikus tervekészítés definíciója	407
11.2. A klasszikus tervekészítés algoritmusai	412
11.3. Heurisztikák tervekészítéshez	417
11.4. Hierarchikus tervekészítés	421
11.5. Tervekészítés és cselekvés nemdeterminisztikus problémakörökben ..	431
11.6. Idő, ütemezés és erőforrások	443
11.7. Tervekészítési megközelítések elemzése	447
Összefoglaló	448
Irodalmi és történelmi megjegyzések	449

II. kötet

IV. rész. Bizonytalan tudás és következtetés

12. A bizonytalanság számszerűsítése	455
12.1. Cselekvés bizonytalanság esetén	455
12.2. Alapvető valószínűségi jelölések	459
12.3. Teljes együttes eloszlásokon alapuló következtetés	467
12.4. Függetlenség	470
12.5. A Bayes-tétel és használata	471
12.6. Naiv Bayes-modellek	475
12.7. A wumpus világ újragondolása	477
Összefoglaló	481
Irodalmi és történelmi megjegyzések	482
13. Valószínűségi következtetés	487
13.1. A tudás reprezentálása bizonytalanság esetén	487
13.2. A Bayes-hálók szemantikája	490

13.3. Egzakt következtetés Bayes-hálókbán	504
13.4. Közelítő következtetés Bayes-hálókbán	513
13.5. Oksági hálók	529
Összefoglaló	534
Irodalmi és történelmi megjegyzések	534
14. Időbeli valószínűségi következtetés	543
14.1. Idő és bizonytalanság	544
14.2. Következtetés időbeli modellekben	548
14.3. Rejtett Markov-modellek	557
14.4. Kalman-szűrők	563
14.5. Dinamikus Bayes-hálók	570
Összefoglaló	583
Irodalmi és történelmi megjegyzések	583
15. Valószínűségi programozás	587
15.1. Relációs valószínűségi modellek	588
15.2. Nyílt világ valószínűségi modellek	595
15.3. Összetett világ követése	603
15.4. Programok mint valószínűségi modellek	608
Összefoglaló	613
Irodalmi és történelmi megjegyzések	613
16. Egyszerű döntések meghozatala	619
16.1. Meggyőződések és kívánságok összekapcsolása bizonytalanság esetén	620
16.2. A hasznosságelmélet alapjai	621
16.3. Hasznosságfüggvények	625
16.4. Több szempontú hasznosságfüggvények	633
16.5. Döntési hálók	639
16.6. Az információ értéke	642
16.7. Ismeretlen preferenciák	649
Összefoglaló	653
Irodalmi és történelmi megjegyzések	653
17. Komplex döntések meghozatala	659
17.1. Szekvenciális döntési problémák	659
17.2. Algoritmusok MDF-ekhez	671
17.3. Rablós problémák	680
17.4. Részlegesen megfigyelhető Markov döntési folyamatok	688
17.5. Algoritmusok RMMDF-ek megoldására	691
Összefoglaló	696
Irodalmi és történelmi megjegyzések	697
18. Többágenses döntéshozatal	701
18.1. A többágenses környezetek tulajdonságai	701
18.2. Nem-kooperatív játékelmélet	708

18.3. Kooperatív játékelmélet	731
18.4. Közös döntéshozatal	738
Összefoglaló	753
Irodalmi és történelmi megjegyzések	754

V. rész. Gépi tanulás

19. Megfigyelések alapján történő tanulás	761
19.1. A tanulás formái	762
19.2. Felügyelt tanulás	764
19.3. Döntési fák tanulása	768
19.4. Modellszelekció és optimalizálás	777
19.5. A tanulás elmélete	785
19.6. Lineáris regresszió és osztályozás	790
19.7. Nemparametrikus modellek	801
19.8. Együttes tanulás	811
19.9. Gépi tanuláson alapuló rendszerek fejlesztése	821
Összefoglaló	832
Irodalmi és történelmi megjegyzések	834
20. Valószínűségi modellek tanulása	841
20.1. Statisztikai tanulás	841
20.2. Teljes adatokkal történő tanulás	845
20.3. Tanulás rejtett változókkal: az EM-algoritmus	859
Összefoglaló	869
Irodalmi és történelmi megjegyzések	870
21. Mélytanulás	873
21.1. Egyszerű előrecsatolt hálózatok	874
21.2. Számítási gráfok a mélytanulásban	880
21.3. Konvolúciós hálózatok	883
21.4. Tanulóalgoritmusok	889
21.5. Általánosítóképesség	893
21.6. Visszacsatolt neurális hálózatok	898
21.7. Nemellenőrzött és transzfertanulás	901
21.8. Alkalmazások	908
Összefoglaló	911
Irodalmi és történelmi megjegyzések	911
22. Megerősítéssel tanulás	917
22.1. Tanulás jutalmak alapján	917
22.2. Passzív megerősítéssel tanulás	919
22.3. Aktív megerősítéssel tanulás	926
22.4. A megerősítéssel tanulás általánosító képessége	933
22.5. Eljárásmód-keresés	941

22.6. Gyakornoki tanulás és inverz megerősítéses tanulás	944
22.7. A megerősítéses tanulás alkalmazása	947
Összefoglaló	950
Irodalmi és történelmi megjegyzések	952

VI. rész. Kommunikáció, érzékelés és cselekvés

23. Természetesnyelv-feldolgozás	957
23.1. Nyelvi modellek	958
23.2. Nyelvtan	969
23.3. Szintaktikai elemzés	971
23.4. Kiterjesztett nyelvtanok	977
23.5. A valódi természetes nyelvek komplikációi	982
23.6. Természetes nyelvi feladatok	986
Összefoglaló	988
Irodalmi és történelmi megjegyzések	989
24. Mélytanulás a természetesnyelv-feldolgozásban	995
24.1. Szóbeágyazások	995
24.2. Rekurrens neurális hálók az NLP-ben	1000
24.3. Szekvenciából szekvenciát modellek	1004
24.4. A transzformer architektúra	1008
24.5. Előtanítás és transzfertanulás	1011
24.6. A legkorszerűbb módszerek	1016
Összefoglaló	1019
Irodalmi és történelmi megjegyzések	1019
25. Számítógépes látás	1023
25.1. Bevezetés	1023
25.2. Képkalkotás	1024
25.3. Egyszerű képjellemezők	1031
25.4. Képek osztályozása	1039
25.5. Objektumdetekció	1043
25.6. A háromdimenziós világ	1046
25.7. A számítógépes látás alkalmazása	1051
Összefoglaló	1066
Irodalmi és történelmi megjegyzések	1067
26. Robotika	1073
26.1. Robotok	1073
26.2. Robot mint hardver	1074
26.3. Milyen problémákat old meg a robotika?	1079
26.4. Érzékelés a robotikában	1080
26.5. Tervezés és vezérlés	1088
26.6. Bizonytalan mozgások tervezése	1107

26.7. Megerősítéses tanulás a robotikában.....	1110
26.8. Emberek és robotok.....	1112
26.9. Alternatív robotikai keretrendszerek.....	1121
26.10. Alkalmazási területek.....	1124
Összefoglaló.....	1127
Irodalmi és történelmi megjegyzések.....	1129

VII. rész. Következtetések

27. Filozófia, etika és az MI biztonsága	1135
27.1. Az MI korlátai.....	1135
27.2. Tudnak-e a gépek tényleg gondolkodni?.....	1139
27.3. Az MI etikája.....	1141
Összefoglaló.....	1165
Irodalmi és történelmi megjegyzések.....	1165
28. A mesterséges intelligencia jövője	1173
28.1. A mesterséges intelligencia komponensei.....	1173
28.2. MI-architektúrák.....	1181

Függelék

A. Matematikai alapok	1187
A.1. Bonyolultságanalízis és az $O()$ jelölés.....	1187
A.2. Vektorok, mátrixok és lineáris algebra.....	1190
A.3. Valószínűségi eloszlások.....	1191
Irodalmi és történelmi megjegyzések.....	1194
B. Nyelvekről és algoritmusokról	1195
B.1. Nyelvek definiálása Backus–Naur-formában (BNF).....	1195
B.2. Az algoritmusok leírása pszeudokóddal.....	1196
B.3. Online segítségnyújtás.....	1197

Irodalomjegyzék	1199
------------------------	-------------

Tárgymutató	1261
--------------------	-------------